

V. A. SELGUNOV

VLADIMIR ILJITŠ PIETARISSA

Kun Vladimir Iljitš saapui 1893 Pietariin, siellä jo toimi marxilainen ryhmä, mutta sivistyneistö ja työläiset olivat ryhmittyneet erikseen. Työläisillä oli oma keskuskerhonsa, johon kuuluivat Fischer, Keizer, Norinski ja Selgunov; marxilaisesta sivistyneistöstä tähän kerhoon kuuluivat Starkov, Kržižanovski ja Radtšenko.

Pietarin työläisillä oli jo 1891 ja 1892 vuosien vappupäivien kokemus. Työläisten kerhoja oli Pietarissa koko lailla paljon, mutta kaikessa ilmeni jotain satunnaista. Sellainen oli tilanne Pietarissa Leninin saapuessa.

Kävin silloin teknologian ylioppilaan Herman Borisovitš Krasinin tunneilla. Mentyäni kerran Krasinin luo, ilmoitti hän, että on saapunut erinomainen volgalainen mies ja että hän haluaa tutustua minuun. Tietenkin suostuin. Sovimme Hermanin kanssa, että hän tiedottaa minulle, milloin on saavuttava hänen luokseen. Sovittuna päivänä menin Herman Borisovitšin asuntoon. Hän asui silloin jossain Semjonovin rykmentissä. Noin kolmen minuutin kuluttua sinne saapui myös Vladimir Iljitš. Hermanin luona tuli välillämme vaihdettua pari kolme sanaa erään äskettäin painosta ilmestyneen kirjasen johdosta, ja sitten Vladimir Iljitš pyysi minua käymään luonaan.

Parin tai kolmen viikon kuluttua lähdin vieraisille Vladimir Iljitšin luo Kazatšin poikkikadulle. Hän otti minut vastaan sanoin: „Tulitpa oikeaan aikaan, minulla on mielenkiintoinen kirja”. Samalla hän näytti minulle saksan kielellä kirjoitettua kirjasta. Sanoin Vladimir Iljitšille, etten hallitse saksaa. Huomautukseeni hän vastasi: „Ei mitään, luemme venäjän kielellä.” Se oli Bruno Schönlankin kirja „Teollisuussyndikaatit, kartellit ja trustit”. Tämän kirjasen lukemiseen meni Vladimir Iljitšiltä kolmisen tuntia. Luettuaan sen hän teki minulle kysymyksiä. Kun hän esitti näitä kysymyksiä ja vaati muutamiin niistä kirjallista vastausta,

huomasin, ettei hän lukenut minulle tätä kirjaa propaganda-tarkoituksessa, vaan tutustuakseen minuun tämän kirjasen avulla. Se selvisi erikoisesti sen jälkeen, kun hän kysyi: „Entä paljonko on täällä Pietarissa tuttavienne keskuudessa sellaisia työläisiä kuin te?” Mainitsin hänelle tovereitteni nimet keskustelusta, ja hän samassa pyysi, että tutustuttaisin hänet heihin.

Vladimir Iljitš pyrki heti alusta alkaen tutustumaan perusteellisesti koko järjestöömme. Hän kävi mielellään kerhoissa ja tutkiskeli huolellisesti jokaista vallankumouksellista työläistä.

Jo vuonna 1894 meidän, työläisten, keskuudessa heräsi kysymys voimiemme tarkoituksenmukaisesta jakamisesta eri tehtäisiin, toisin sanoen jos jollakin tehtaalla ei ollut meidän miestämme ja tehdas oli iso, niin me yritimme järjestää työhön tuolle tehtaalle jonkun tovereistamme, niin että kullakin isolla tehtaalla olisi vaikkapa yksi meikäläinen.

* * *

Kevättalvella 1895 Pietarissa saatiin eräs kirjanen agitaa-tiosta. Se luettiin kokouksessa Silvinin asunnossa. Sivistyneis-töstä oli läsnä seitsemän kahdeksan henkeä, kokouksessa olivat mukana Vladimir Iljitš, Starkov, Kržžanovski, Vanejev ym. Luettaessa tätä kirjasta osa sivistyneistöstä oli sitä mieltä, että painoagitaatioon siirtyminen on toistaiseksi kovin aikaista. Tätä perusteltiin sillä, että jos muka jollain tehtaalla valmistetaan julistus, mutta meillä on vielä liian vähän meikäläisiä työläisiä, niin heidät vangitaan, ja työemme raukeaa.

Vladimir Iljitš todisteli, ettei sitä ole peljättävä, sillä julistukset saavat aikaan sen, että yhden vangitun tilalle ilmestyy kymmeniä uusia samanlaisia ja voimakkaampiakin työläisiä. Kaikki kokoukseen osallistuneet työläiset kannattivat siirtymistä painoagitaatioon.

Marxilaiset painetut julistukset alkoivat ilmestyä vasta syksyllä 1895. Niitä julkaistiin neljä viisi kappaletta. Ne painettiin, mikäli muistan Lahden (Jerginin) kirjapainossa. Ne tavallisesti varustettiin allekirjoituksella: „Sosialidemokraattien ryhmä”. Kun oli ilmestynyt muutamia julistuksia, Vladimir Iljitš asetti kysymyksen järjestön perustamisesta. Hän selitti, että „Sosialidemokraattien ryhmä” — ei sinänsä ilmaise vielä mitään, työläisen on tiedettävä, että on olemassa määrätty järjestö.

Vladimir Iljitšin toimeksiannosta elokuussa 1895 järjestin salaisen asunnon, jonka isäntänä oli Semjannikovin tehtaan työläinen, muistaakseni Afanasjev. Siellä kävivät hyvin usein Vladimir Iljitš, Ljahovski, Tahtarjov, Starkov ym. Sinä aikana toimitin Nevan tullin takaisessa kaupunginosassa organisaattorin tehtäviä, ja siksi kävin myös hyvin usein tuossa asunnossa. Siellä

laskettiin perusta „Taisteluliitolle työväenluokan vapauttamiseksi”. Vladimir Iljitš kiinnitti huomiomme siihen, että meidän on tarkoin huolehdittava, ettei nuori järjestömme pääsisi luisumaan Englannin trade unionien tielle. Jo tässä ilmeni Vladimir Iljitšin erikoinen huolenpito siitä, että järjestömme kulkisi vallankumouksellista tietä. Vladimir Iljitš selitti, ettei saa koskaan unohtaa asian poliittista puolta, vaikka keskustellessa työläisten kanssa me olimmekin pakotettuja puhumaan enemmän taloudellisista kysymyksistä ja saadaksemme heidät liittymään yhteen päivänpolttavien taloudellisten vaatimusten pohjalla.

Paitsi mainittua asuntoa Vladimir Iljitš kävi Nevan tullin takaisessa kaupunginosassa myös Funtikovin, Bodrovien sekä minun asunnossani Aleksandrovskaja kadulla 23. Kävin Vladimir Iljitšin kanssa vielä „Korabli” nimisessä työläisasetuksessa, jossa Aleksandrovskajakadun lähistöllä, mutta missä talossa nimenomaan, sitä en jaksa muistaa.

Suuri organisatorin osuus oli tulevaisuudessa sillä, että Vladimir Iljitš suuntasi „Taisteluliiton” sen ensi askeleista vallankumouksellisen marxilaisuuden raiteille. Siitä huolimatta, että joulukuussa 1895 koko marxilaisen sivistyneistön johtava ryhmä sekä suuri joukko työläisiä oli vangittu, puhkesi toukuukuussa 1896 Pietarissa valtava lakko, johon osallistui yli kolmekymmentä tuhatta työläistä ja jollaista ei Venäjällä oltu ennen nähty. Työläisten perusvaatimuksena oli työpalkan maksaminen kruunauspäiviltä, jolloin työläisillä ei ollut mahdollisuutta tehdä työtä ja siis eivät saaneet palkkaakaan. Silloin kruunattiin Nikolai II. Tämä lakko muodostui ennennäkemättömäksi ilmiöksi. Itseensä vaatimukseen työpalkan maksamisesta kruunauspäiviltä sisältyi työläisten epäkunnioittava suhde tsaarin „korkeaan ylhäisyyteen”.

„Taisteluliiton” työn ansiosta syttyneen lakon seurauksena oli se, että työväenliike muuttui salaisesta julkiseksi. Ja kun suuri määrä työläisiä oli tutustunut julistuksiin ja yleensä maanalaiseen kirjallisuuteen, alettiin puhua ääneen socialisteista. Ja kun vuoden 1905 vallankumous oli vuoden 1917 kenraaliharjoituksena, niin vuoden 1896 lakko oli eräs tärkeimpiä harjoituksia vuoden 1905 vallankumouksen valmistelussa.

